

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG

Ügyszám:

III/1321-0/2017

Váci Járásbíróság

I.P. 20.148/2016

Kezelt:

2017 JÚN 21.

Példány:

3

Kezelőiroda:

Melléklet:

11 db

Végzés

Az ítélet - végzés 2017. máj. 15-én jogerőre emelkedett.

Vác, 2017. jún. 15.

Dr. Előd Anna Valéria dr.
bírói ügyintéző

A bíróság a

felperesnek – a

II.r. alperesek ellen elbirtoklás megállapítása iránt indított perében meghozta az alábbi

V é g z é s t

A Váci Járásbíróság az **Alkotmánybíróság eljárását kezdeményezi** annak megállapítása végett, hogy a Mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvény 33.§ (4) bekezdése, illetve 70.§ (7) bekezdése az Alaptörvény B. cikk (1) bekezdésébe – a jogállamiság követelményébe és visszamenőleges jogalkotás tilalmába – a XIII. cikk (1) és (2) bekezdéseibe – a tulajdonhoz való jog védelmébe – valamint a XVIII. cikk (1) bekezdésébe – a bírósághoz fordulás jogába – ütközik, ezért Alaptörvény-ellenes, és jelen perben nem alkalmazható.

A járásbíróság a jelen per tárgyalását az Alkotmánybíróság előtti eljárás befejezéséig **felfüggeszti**.

A végzés ellen a kézbesítéstől számított 15 napon belül a Budapest Környéki Bírósághoz címzett, de a Váci Járásbíróságon írásban, 3 példányban fellebbezést lehet benyújtani.

I n d o k o l á s

A felperes keresete a perbeli, termőföldnek minősülő, így a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. tv. hatálya alá tartozó ingatlan egy része elbirtoklásának megállapítására irányul. A felperes jogi személy.

A kereset elbírálása során a bíróságnak a 2013. évi V. törvénynek az elbirtoklásra vonatkozó szabályait, valamint a mező és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvény rendelkezéseit kell alkalmaznia.

Az elbirtoklás bekövetkezésének időpontjaként a felperes a 2013. évi CXXII. törvény hatályba lépését megelőző időpontot jelölt meg. A kereseti tényállás szerint a 2013. évi CXXII. tv. hatályba lépését követő földmérés során derült fény arra, hogy a peres felek ingatlanait elválasztó kerítés az I.r. alperes tulajdonát képező szántó művelési ágú ingatlanon húzódik, ezért az alperesi ingatlan egy része a felperes birtokában van a törvényi elbirtoklási időtartamot meghaladó időtartam óta.

A 2013. évi CXXII. tv. 33.§ (4) bekezdése úgy rendelkezik, hogy ha az elbirtoklás bekövetkezésének megállapítása iránt a felek bírósághoz fordulnak, a szerző félnek a kereset benyújtását megelőzően be kell szereznie a mezőgazdasági igazgatási szerv igazolását arról, hogy a tulajdonszerzése e törvény szerinti feltételei fennállnak. Ez esetben a felek által benyújtott nyilatkozatok alapján a mezőgazdasági igazgatási szerv azt vizsgálja, hogy a szerző személy szerzőképessége fennáll-e, az elbirtoklás nem eredményezi-e tulajdonszerzési korlátozás megsértését vagy megkerülését, és az elbirtoklás feltételei a valóságnak megfelelően fennállnak, azokat nem a tulajdonos, illetve a szerző fél vagy mindkét fél erre irányuló szándékolt magatartása idézte elő. Az e bekezdés szerinti kérelem alapján meghozott döntéséről a mezőgazdasági igazgatási

szerv hatósági bizonyítványt állít ki.

A felperesnek a fenti jogszabályhely alapján benyújtott hatósági bizonyítvány kiadása iránti kérelmét a Mezőgazdasági Igazgatási Szerv elutasította.

A földtörvény 70.§ (7) bekezdése szerint nem kell alkalmazni e törvény rendelkezéseit, ha az elbirtoklás bekövetkezésének megállapítására a keresetet a bírósághoz 2014. április 30-ig nyújtották be.

A bíróság rögzíti, hogy a felperes keresetét 2016. február 19. napján nyújtotta be a Váci Járásbírósághoz.

A földtörvény 9.§ (1) bek. c.) pontja úgy rendelkezik, hogy termőföld tulajdonjogát nem szerezheti meg az e törvényben meghatározott esetek kivételével jogi személy.

A 10.§ (1) bekezdése alapján ha e törvény másként nem rendelkezik, a föld tulajdonjogát belföldi természetes személy és tagállami állampolgár szerezheti meg.

A jelenlegi földtörvény hatályba lépését megelőzően, a felperes keresetében jelzett elbirtoklás, az az alapján történt tulajdonszerzés időpontjában hatályos 1994. évi LV. törvény, a korábbi földtörvény szintén tiltotta a jogi személyek tulajdonszerzését termőföld tekintetében, azonban annak 4.§ (1) bekezdése szerint *e fejezet alkalmazása szempontjából tulajdonszerzésnek kell tekinteni a termőföld tulajdonjogának – ideértve a részarányként meghatározott tulajdont is – bármilyen jogcímen történő megszerzését, kivéve a törvényes örökléssel, az elbirtoklással, ráépítéssel, kisajátítással és a kárpótlási célú árverés során történő tulajdonszerzést*, vagyis a korábbi földtörvény nem zárta ki azt, hogy jogi személy elbirtoklás útján tulajdont szerezzen termőföldön.

A 2014. március 14-ig hatályban volt 1959. IV. törvény, a régi Ptk. 121.§ (1) bekezdése szerint elbirtoklás útján megszerzi a dolog tulajdonját, aki a dolgot sajátjaként ingatlan esetében 15, más dolog esetében pedig 10 éven át szakadatlanul birtokolja.

A PK.6. számú állásfoglalásában, - amelyet a Kúria az 1/2014. PJE. határozat az új Ptk. hatályba lépésének figyelembe vételével is irányadóként rögzített, - foglaltak szerint az elbirtoklás eredeti tulajdonszerzésmód, amely nemcsak jogcímet ad a tulajdonjog megszerzésére, hanem a törvényszerűen befejezett elbirtoklás ténye tulajdonjogot létesít az elbirtokló javára. Ingatlannak elbirtoklás útján történő megszerzéséhez nincs szükség a tulajdonjognak az ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzésére, mert a tulajdonjog megszerzése az ingatlan-nyilvántartáson kívül bekövetkezik. Ennek értelmében a felperes, amennyiben a jelen perben az elbirtoklást bizonyítja, ingatlan-nyilvántartáson kívüli tulajdonszerző az elbirtoklás bekövetkezésének időpontjától.

Tulajdonhoz való jogba való ütközés

Az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése szerint „Mindenkinek joga van a tulajdonhoz [...]”

Az Alkotmánybíróság gyakorlata alapján a tulajdonhoz való jog három fő elemből áll: jelenti egyrészt a tulajdonszerzés képességét, a megszerzett tulajdonjog védelmét, valamint a tulajdonjog korlátozása elleni védelmet.

A bíróság az eljárás során észlelte, hogy jelen esetben – annak bizonyítottsága esetén - a felperes

elbirtoklás folytán ingatlan-nyilvántartáson kívül már megszerzett tulajdonjogának elvonását valósítják meg a földtörvény hivatkozott rendelkezései, vagyis az 1994. évi LV. tv. hatálya alatt szerzett tulajdonjogának bejegyzését teszik lehetetlenné a földtörvény rendelkezései arra is figyelemmel, hogy a felperes a földtörvény 70.§ (7) bekezdésében írt határidőt követően nyújtotta be elbirtoklásra irányuló keresetét.

A fentiekre tekintettel a földtörvény 33.§ (4) bek. és 70.§ (7) bekezdései a hatályba lépésük előtt megszerzett tulajdonjog érvényesítését, ingatlan-nyilvántartási bejegyzését ellehetetlenítik, és így az elbirtoklás útján korábban megszerzett tulajdonjogot a tulajdonostól elvonják, a tulajdonost perindítási és igényérvényesítési lehetőségétől megfosztják, így azok az Alaptörvény XIII. cikk (1) és (2) bekezdéseiben rögzített tulajdonhoz való jog sérelmét valósítják meg.

Visszamenőleges jogalkotás tilalmába való ütközés

Az Alaptörvény B. cikk (1) bekezdése szerint „*Magyarország független, demokratikus jogállam*”.

A 7/2016.(IV.6.) AB határozat foglalkozik a jogállamiság alkotóelemeivel, amelyek közé tartozik a jogbiztonság is. Az Alkotmánybíróság kifejtette, hogy a jogbiztonság – egyebek között – megköveteli, hogy a jogalanyoknak meglegyen a tényleges lehetőségük arra, hogy magatartásukat a jog előírásaihoz tudják igazítani, ennek érdekében a jogszabályok a kihirdetésüket megelőző időre nézve ne állapítsanak meg kötelezettséget, ill. valamely magatartást visszamenőleges hatállyal ne minősítsenek jogellenesnek. Ugyanezen Alkotmánybírósági határozat értelmében valamely jogszabály nem csupán akkor minősülhet a visszaható hatályú jogalkotás tilalmába ütközőnek, ha a jogszabályt a jogalkotó visszamenőlegesen léptette hatályba, hanem akkor is, ha a hatályba léptetés nem visszamenőlegesen történt ugyan, de a jogszabály rendelkezéseit – erre irányuló kifejezett rendelkezés szerint – a jogszabály hatályba lépése előtt létrejött jogviszonyokra is alkalmazni kell.

A bíróság észlelte, hogy a földtörvény 33.§ (4) bekezdése, ill. 70.§ (7) bekezdésének együttes joghatása, hogy a földtörvény tulajdonszerzést korlátozó rendelkezéseit olyan esetekre is alkalmazni rendeli, amikor az elbirtoklás ténye, és így a tulajdonszerzés már a földtörvény hatályba lépését megelőzően bekövetkezett. A földtörvény említett szakai tehát hatályba lépésük előtt létrejött jogviszonyokra kiterjedő hatállyal korlátozzák hátrányosan az elbirtokló korábbi törvény hatálya alatt megszerzett jogát, és végleges jelleggel elzárják a jogérvényesítés lehetőségétől, így ezen szakaszok az Alaptörvény B. cikk (1) bekezdéséből levezethető visszamenőleges jogalkotás tilalmába ütköznek.

Bírósághoz fordulás jogának sérelme

Az Alaptörvény XVIII. cikk (1) bekezdése szerint „*Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat, vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független, és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el*”.

Az Alkotmánybíróság korábban már számos határozatában, így a 3/2013. (II.14.) AB határozatban kifejtette, hogy a tisztességes eljáráshoz való jog az eljárási garanciákon túl magában foglalja az alkotmányszövegben kifejezetten nem nevesített bírósághoz fordulás jogát is. A bírósághoz fordulás joga az Alaptörvényben biztosított jogok érvényre juttatásának garanciájaként szolgál. Ebből levezethetően a jogi szabályozással szemben alkotmányos elvárásként fogalmazható meg, hogy a

perbe vitt jogokról a bíróság valóban érdemben dönthessen.

A földtörvény 33.§ (4) bekezdés, ill. 70.§ (7) bekezdésének együttes joghatása ugyanakkor, hogy a korábbi jogszabályok alapján történt tulajdonszerzés ellenére megfosztja az elbirtokló felet attól, hogy igénye érvényesítése érdekében peres eljárást kezdeményezzen, hiszen a földtörvény rendelkezései a peres eljárás előfeltételévé teszik az illetékes hatóság engedélyét. A hatóság előzetes engedélyét tanúsító hatósági bizonyítványt a földtörvény rendelkezései alapján kizárólag olyan személy szerezheti meg, aki a földtörvény tulajdonszerzési feltételeinek megfelel, amely kizárja olyan személyek perindítását, akik a földtörvény hatályba lépését megelőzően szereztek tulajdont, és tulajdonszerzésüket az akkor hatályos 1994. évi LV. törvény nem tiltotta.

A fentiekre tekintettel a földtörvény 33.§ (4) bekezdés, ill. 70.§ (7) bekezdései hatályba lépésük előtti tulajdonszerzés esetén is elzárják a jogi személyeket attól, hogy tulajdonszerzésük tárgyában peres eljárást kezdeményezzenek, így azok az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből levezethető bírósághoz fordulás jogának sérelmét valósítják.

Ezért a járásbíróság a Pp. 155/B.§ (1) és (2) bekezdése és az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI törvény 25. § (1) bekezdése és az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés b) pontja alapján az Alkotmánybíróság eljárását kezdeményezte a perben alkalmazandó jogszabály alkotmányosságának vizsgálata, a perben való alkalmazhatósága kizárása iránt.

Az alkotmánybírósági eljárás kezdeményezésének eljárásjogi következményeként a Pp. 155/B.§ (3) bekezdése alapján a bíróság egyben rendelkezett a peres eljárás felfüggesztéséről.

Vác, 2017. április 21.

dr. Előd Anna Katalin sk.
bíró

A kiadmány hitelélül:

Kollárné Doró Anita

bírósági ügyintéző